

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2019. gada 7. jūnijā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

330. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, D.Baltiņa, I.Tapiņa, J.Zilgalvis
Projektu pārstāvji:
J.Dripe – Latvijas Nacionālā teātra piebūves metu konkursa projektēšanas programma;
I.Pūķe, N.Svarinskis – projekts Strēlnieku iela8, Rīgā;
D.Putniņa – projekts Marijas ielā 2A, Rīgā.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 10.00

1.

Padomes 330. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

J.Zilgalvis un J.Dambis informē par papildus konsultatīviem jautājumiem, kurus aicina iekļaut sēdes darba kārtībā. Padomei nav iebildumu izskatīt šos jautājumus sēdes noslēgumā.

Padome apstiprina darba kārtību ar papildinājumiem.

2.

Padomes 331.sēde

Turpmākās sēdes sasaukt: 26. jūnijā plkst. 14:00, 10. jūlijā plkst. 14:00, 24. jūlijā plkst. 14:00.

3.

Latvijas Nacionālā teātra piebūves metu konkursa projektēšanas programma; Iesniedzējs: RD.

J.Dripe informē par konkursa projektēšanas programmu piebūves risinājumam, kas plānota esošo tenisa kortu vietā. Iecerēs īstenošanā iesaistīts teātra kolektīvs, dokumenta izstrādē izmantotas arī studentu idejas. Bijušas konsultācijas ar NKMP un pašvaldību. Konkursa žūrijas komisijā tiks piesaistīti profesionāļi, kā arī īstenošanā iesaistīti ārvalstu eksperti, kuriem ir īpaša pieredze teātru pārbūves risinājumos.

Teritorija starp kanālu un teātri ir ļoti nozīmīga un atbildīga. Teātra iecere ir piesaistīt jaunas paaudzes auditoriju, veidojot t.s. *black box* risinājumu.

J.Dambis: svarīgi atcerēties ieceres, kādas bijušas šajā vietā. Iepriekš ir bijusi vēlme pārvērst teritoriju kā privātu un apbūvējamu, tomēr NKMP aktīvi iestājās par viedokli, ka, ja šī vieta tiek apbūvēta, tad tai jābūt saistītai tikai ar kultūras funkciju. Šī vieta ir bijusi ilgstoši apdraudēta, un līdz ar šo ieceri apdraudējums ir mazināts.

A.Kronbergs: uzskatu, ka ir rūpīgi izstrādāts uzdevums konkursam un jāatbalsta piebūves attīstības virzība.

D.Baltiņa: šāda ieceres virzība ir labs precedents, kur apturēta privāta iniciatīva, kas noteikti nebūtu piemērota šai vietai.

A.Kušķis vērš uzmanību uz zonējumu vēsturiskā centra plānojumā kā zaļo zonu, ar iepriekš paredzētu atrunu, ka tajā vietā drīkst būt teātra piebūvi.

Padome balso par lēmumu: Padome atbalsta Latvijas Nacionālā teātra piebūves metu konkursa projektēšanas programmu.

Par – 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, D.Baltiņa, Tapiņa, J.Zilgalvis;

Pret – 0;

Atturas – 0.

Padomes lēmums: Padome atbalsta Latvijas Nacionālā teātra piebūves metu konkursa projektēšanas programmu.

4.

Zemesgabala Strēlnieku ielā 8 lokālpārvaldības redakcija, Rīgā; Iesniedzējs: Rīgas Domes Pilsētas attīstības departaments

I.Pūķe informē par iesniegumu un lokālpārvaldības risinājumiem. Lokālpārvaldības iecere ir paplašināt teritorijas izmantošanas funkcijas.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt zemesgabala Strēlnieku ielā 8 lokālpārvaldības redakciju.

Par – 6 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Zilgalvis;
Pret – 0;
Atturas – 2 – D.Baltiņa, I. Tapiņa.

Padomes lēmums: atbalstīt zemesgabala Strēlnieku ielā 8 lokālpārvaldības redakciju.

D.Baltiņa informē, ka nevar atbalstīt, ka Rīgas dome, iztirgojot pašvaldībai piederošās zemes, veicina to, ka tiek sašaurinātas publiskās funkcijas un ierobežota šo teritoriju publiskā izmantošana. Vērs uzmanību uz to, ka ar šo jautājumu RVC SAP jau ir saskāries arī iepriekš, kad, pašvaldībai pārdodot tās rīcībā esošos īpašumus, tiek apdraudētas publiskās funkcijas. Šāda tendence nav atbalstāma – ne attiecībā uz to, ka pašvaldība pārdod savus īpašumus, ne tas, ka šādi tiek samazināta teritoriju publiskā izmantošana. RVC SAP būtu jārunā par to ar Rīgas domi un šim jautājumam jāpievērš uzmanība.

J.Dambis: jautājums par īpašumtiesību maiņu Padomē ir skatīts vairākkārt, aicinot pašvaldību atbildīgi izvērtēt, kurus īpašumus saglabāt pašvaldības īpašumā publiskai funkcijai un kurus pieļaujams pārdot privātai lietošanai. Tās vietas, kas bija valsts un pašvaldības īpašumā, teritorijas plānojumā tika iekļautas publiskās funkcijas izmantošanai. Brīdī, kad valsts vai pašvaldība atsakās no šī īpašuma, privātpašniekam vairs nevar prasīt īpašumu izmantot tikai publiskai funkcijai. Uzskatu, ka pašvaldībai nevajadzētu pārdot tik daudz īpašumus, bet saglabāt tos un saglabāt pašvaldības pārvaldībā, jo iespējams nākotnē tos vajadzēs pašai pilsētas attīstības nodrošināšanai.

I.Tapiņa: iebilstu pret argumentu, ka privātpašuma gadījumā nevar pieprasīt ievērot teritorijas plānojumā iekļauto izmantošanu. Teritorijas plānojums ir pašvaldības saistošie noteikumi, kas jāievēro ikvienai personai.

J.Dambis: teritorijas izmantošana jāanalizē no tā aspekta, ar kādu pamatojumu konkrēta funkcija tika iekļauta teritorijas plānojumā. Šajā gadījumā publiskā funkcija bija noteikta ne tik daudz no plānojuma struktūras viedokļa, bet no īpašuma piederības viedokļa.

A.Kušķis: teritorijas izmantošana zināmā mērā vēsturiski veidojas no virknes vēsturisku nejaušību, tādēļ noteikumos tika iekļauts elastīguma princips, kas daļēji atvieglo prasības, ja īpašums ar publiskas izmantošanas zonējumu nokļūst privātā īpašumā.

Jāatzīst, ka pašvaldība nevar daudz ietekmēt situāciju, kad īpašums nonāk privātā sektorā, pieprasot saglabāt, piemēram, iepriekš noteikto kultūras vai izglītības funkciju.

J.Dambis: jau 2000. gadā, kad par šiem jautājumiem tika daudz diskutēts, iestājāmie par sistēmu, ka pašvaldība nepārdod savus īpašumus, bet atstāj tos iespējamām maiņām, lai samainītu pret tiem īpašumiem, kas ir nepieciešami pilsētas funkcionēšanai. Šādā veidā nonākot privātpašumā teritorijām, pašvaldība var iegūt teritorijas, kuras nepieciešamas bērnu dārziem, skolām, kultūras un citām funkcijām.

Padome balso par papildus lēmumu: atsevišķā sēdē izskatīt jautājumu par teritorijas izmantošanu izmaiņām pašvaldības un valsts īpašumā esošu objektu īpašumtiesību maiņas gadījumā, aicinot piedalīties pašvaldības pārstāvjus.

Par – 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, I. Tapiņa;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Padomes lēmums: atsevišķā sēdē izskatīt jautājumu par teritorijas izmantošanu izmaiņām pašvaldības un valsts īpašumā esošu objektu īpašumtiesību maiņas gadījumā, aicinot piedalīties pašvaldības pārstāvjus.

5.

**Tirdzniecības un darījumu ēkas Marijas ielā 2A, Rīgā, izmaiņas;
Iesniedzējs: NKMP.**

D.Putniņa informē par meta priekšlikumu. Projekts tiek sadalīts vairākās kārtās.

Pirmā stāva plānā tiek veidota slēgta gājēju pasāža. -1 stāvā tiek veidotas autostāvvietas, -2 stāvā arī tiek veidotas autostāvvietas. Jumta risinājumā tiek izvietotas vēdināšanas iekārtas 1,5 m augstumā.

Mikroautobusu stāvvietas īpašniekam ir līgums par teritorijas izmantošanu līdz 2020. gadam un šobrīd tiek meklēta jauna vieta par šīs funkcijas pārvietošanu.

D.Baltiņa: vērš uzmanību uz to, vai ir atrasts risinājums mikroautobusu stāvvietai pēc 2020.gada. Kā Rīgas dome ir paredzējusi šo jautājumu atrisināt? Mums kā RVC SAP ir jādomā arī par pilsētas ērtu lietošanu un tās iedzīvotāju un viesu labklājību tajā, tāpēc jautājums par satiksmes mezglu un pasažieru kustību tajā ir būtisks.

I.Purmale informē par mikroautobusu stacijas pārvietošanu – ir iespējami risinājumi: rūpniecības preču tirgus vai zem uzbēruma, kas tiks norakts, multimedija transporta mezgla ietvaros. Tomēr nav skaidrs vēl konkrēts risinājums, jo esošā teritorija ir privāts īpašums, līdz ar to projekta attīstība ir divu privātīpašnieku vienošanās.

J.Dambis: Ja ar teritorijas plānojumu kādai vietai nosaka konkrētu publisku funkciju, piemēram, transporta mezglu, pēc tam jāseko zemes atpirkšanai, ja nepieciešams piespiedu atsavināšanai. Tikai tādā veidā iespējams realizēt šo funkciju, pierādot, ka tā ir vienīgā izdevīgākā iespēja.

A.Kronbergs norāda, ka mūsdienās transporta kustību un pasažieru informēšanu ievērojami regulē un atspoguļo mūsdienu informācijas sistēmas, pateicoties kurai pasažieri apmeklē konkrētu pieturvietu konkrētā laikā un šādi transporta mezgli vairs nav tik aktuāli.

D.Baltiņa uzsver, ka nevar tomēr paļauties tikai uz mūsdienu informācijas sistēmu iespējām, kas nodrošina sabiedrības iespējas izmantot sabiedrisko transportu, paļaujoties uz personīgiem viedtālruniem un transporta atrašanās vietu. Ir pietiekoši liela sabiedrības daļa, kas neizmanto šādas sistēmas, tādēļ ir jābūt skaidrībai par sabiedriskā transporta pieturvietu pastāvīgām novietnēm un to, kā tās atrast. Arvien vairāk mēs vēlamies veicināt, ka sabiedriskais transports ir ērts lietošanai un līdz ar to cilvēki vēlas to izmantot. Uzskatu, ka Rīgas satiksme nav izpildījusi savu mandātu saistībā ar transporta risinājumiem un tai ir jādara viss iespējamais, lai laikus potenciālas pārmaiņas plānotu, risinātu un arī izdiskutētu ar citām iesaistītajām vai saistītajām institūcijām.

J.Dambis: pasaulē dažādās pilsētās ir tendence nekonzentrēt vairs transportu vienā vietā, bet veicināt publiskā transporta piebraukšanu tuvāk pasažieriem. Tādēļ risinājumam jābūt kvalitatīvam, lai maršruta taksometrs var piebraukt dažādās vietās un īpaša informācijas sistēma pakārtota šī risinājuma īstenošanai. Tādējādi tiktu nodrošināta kvalitatīva transporta sistēma.

D.Putniņa informē, ka plānojumā noteikta perimetrāla apbūve, kas prasa nobeigt kvartāla apbūvi, līdz ar to transporta novietni iekļaut nav plānots.

Padome konstatē, ka šobrīd nav skaidrs, kas nodarbojas ar sabiedriskā labuma nodrošināšanu, šajā gadījumā transporta risinājumiem pilsētā. Nepieciešams organizēt atsevišķu sanākumi par Rīgas sabiedriskā transporta attīstību, kurā aicināt piedalīties pilsētas atbildīgo dienestu, ja nepieciešams, arī atbildīgo ministru.

Padome turpina izvērtēt iesniegto projekta metu.

A.Kušķis: salīdzinot ar iepriekš izskatīto risinājumu, izmaiņas paredz mazāku publisko ārtelpu. Ir daži jautājumi par atbilstību normatīvajiem aktiem, tajā skaitā augstuma atbilstība.

Pozitīvi vērtējama fasādes materiāla izvēle, kas ir uzlabota.

Projektētāja informē, ka jaunā būvprojoma augstuma atzīme nepārsniedz konkursa risinājumu un apjomu nav plānots paaugstināt.

A.Kušķis uzdod jautājumu, vai risinājums ir skatīts kontekstā ar centrālās stacijas jauno metu, vai akcents iekļaujas ainavā ar šo otru projektu.

I.Purmale: skatā no Marijas ielas apbūves pirmo divu stāvu augstums un daļējums izjauc kopējo ēkas mērogu.

Padome konstatē, ka iesniegtajā risinājumā tiek samazināta publiskā pieeja caur iepriekš plānoto pasāžu, kas tiek aizvietota ar tirdzniecības zonu.

A.Kušķis: pamatojot konkursa risinājumā plānoto plašo pasāžu, kura šobrīd tiek likvidēta, nepieciešams kompromisa

risinājums citās ielās (piemēram, Satekles ielā lielāka atkāpe no ielas sarkanās līnijas). Ierosinu pārdomāt ēkas stūra akcenta risinājumu kontekstā ar stacijas apbūves paredzamo attīstību.

J.Dambis: iesniegtajā risinājumā uzmanīgi jāattiecas pret augstuma normām, lai tās tiktu ievērotas. Svarīgi, lai netiktu radīts Rīgas vēsturiskajam centram neatbilstošs mērogs. Jumtu ainavā jāizvairās no komunikāciju izvietošanas uz jumta, lai netiktu eksponētas nebaudāmas ierīces, kā arī neveidot pārāk lielas Rīgas vēsturiskajam centram neraksturīgas jumta plaknes. Svarīgi pievērst uzmanību apdares materiālu kvalitātei fasādēs, jo arhitektoniskā ideja var realizēties pievilcīga, savukārt, ja no pasūtītāja puses būs vēlme izmantot lētākus materiālus, tas arhitektūras ideja var tikt sabojāta risinājuma realizācijā.

D.Baltiņa: Uzskatu, ka stūra akcents ir pārāk augsts un šāds risinājums nav pieļaujams. Nepārliecinā iecere padarīt publiski nepieejamu pasāžu. Jādomā par ielas platumu atkāpēm pret Satekles ielu. Nav skaidrs, kāds izskatās stūra akcents pret Elizabetes un Satekles ielu, jo nav iesniegtas vizualizācijas. Jārisina sabiedriskā transporta novietnes jautājums.

I.Tapiņa: iesniegtās izmaiņas no iepriekšējā risinājuma – ir uzlabots fasāžu dalījums un materiāls. Tomēr nevar piekrist izmaiņām plānā un apjoma piebīvējumam, tādejādi zaudējot pasāžas un atvērtās telpas, kas sākotnēji bija iecerētas. Pasāža caur veikalu vairs neatbilst publiskās pieejamības kritērijam.

I.Purmale: piezīmes par apbūves mērogu un būvlaides atkāpes ievērošana. Jāievēro publiskās ārtelpas paplašināšana. Stūra akcents nešķiet atrisināts, īpaši fasādē no Marijas ielas puses.

Padome balso par lēmumu: Padome aicina projektētāju ņemt vērā turpmākajā tirdzniecības un darījumu ēkas Marijas ielā 2A, Rīgā projekta attīstībā diskutētās iebildes un ieteikumus un iesniegt izskatīšanai pārstrādātu risinājumu.

Par – 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, I. Tapiņa;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Padomes lēmums: Padome aicina projektētāju ņemt vērā turpmākajā tirdzniecības un darījumu ēkas Marijas ielā 2A, Rīgā projekta attīstībā diskutētās iebildes un ieteikumus un iesniegt izskatīšanai pārstrādātu risinājumu.

6.

Konsultatīvs jautājums par Dailes teātra pārbūves ieceri.

J.Dambis informē par konsultatīvu jautājumu par Dailes teātra pārbūves ieceri, kas paredz būvprojoma būtiskus pārveidojumus. Uzskatu, ka tas nav pieļaujams, jo teātra ēka ir jau gatavs pabeigts darbs un šādu darbību rezultātā var zaudēt izcila kultūras pieminekļa saglabājamo vērtību un vienu no kultūras kanona objektiem. Ja teātra funkciju uzlabošanai ir nepieciešami pārveidojumi, tas ir iespējams, bet ne tādā apjomā. Ieceres pamatā ir papildināt ēku ar jaunu akustisko koncertzāli.

J.Zilgalvis: Dailes teātra ēka ir sava laika izcils kanons, līdz ar to izmainīt radikāli ir nepieļaujami. Jau ir zaudēti vairāki šādi objekti.

I.Tapiņa: šobrīd vēl iecere ir agrīnā stadijā, kas neļauj spriest par apjomiem, turklāt nav saskatāma funkcionāla pamatojuma paplašinājumiem. Neatbalstu šādu ieceri Dailes teātra pārbūvei.

Padome diskusijās atzīst, ka tik ievērojami Dailes teātra ēkas pārveidojumi nav pieļaujami.

7.

Konsultatīvs jautājums par ēkas Blaumaņa ielā 23, Rīgā ieceri saistībā ar apjomu kārtojumu

J.Zilgalvis informē par konsultatīvu jautājumu Blaumaņa ielā 23, Rīgā saistībā ar jauno piebūvi un ēkas apjomu kārtojumu. Padome vienojas, ka attīstības virziens ir labāks, nekā iepriekš tika iesniegts un izskatīts.

Sēdi slēdz plkst. 12:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

I.Tapiņa

I.Purmale

J.Zilgalvis

D.Baltiņa

A.Kušķis

A.Rupenheite

Sēdi protokolēja